

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilttér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

Térhódítás.

Sajnos, nem a mi sikereinkről számolunk itt be, nem a magyarság előnyomulásáról lesz itten szó; a cím tehát nem bennünket dicsér, hanem azokat illeti, akik vezérek taktikája által az államgépezetben kinos helyzetet, zavart idéztek föl s akik a rendelkezésükre álló ügynöki kar és tömegek révén olyan helyzetet teremtettek mindenfelé, amelynek feszültsége a legnagyobb aggodalomra ad okot. A legutóbbi napok politikai eseményei nyomán könnyű kitalálni, hogy a nemzetiségek előnyomulásáról akarunk beszélni.

Előnyomulásról, a szó legszorosabb értelmében. Végre így fogják föl a mai veszedelmes helyzetet a leghivatottabb tényezők: a Ház, a napisajtó s maga az egész magyar közvélemény is. Mennyi időre, mennyi szomorú tapasztalásra és keserű okulásra volt szükség, míg az egész ország arra a lehangoló valóságra ébredt, amit mi már régen hirdettünk, hogy a nemzetiségekben nem politikai tényezőt, de ellenfelet kell látnunk.

Maga a Ház, mely a helyzetet eddig csak butának hitte, kezdi észrevenni, hogy az [a] legkomolyabb veszedelmet rejtegeti magában.

Pedig az orvosságot innen várta a nemzet s az aggodalmaskodók csoportjával innen vártuk mi is.

És fájdalmasan kellett csalódnunk mindannyiszor, valahányszor egy-egy nemzetiségi képviselő hazafias frázisokkal megtarkított beszédét nyugodtan hallgatták végig s úgy kellett tapasztalunk, hogy talán el is hitték azt. Az általunk is ismert embereket ilyen esetekben mindig éber figyelemmel kísértük s minden alkalommal igyekeztünk bizonyítani róla, hogy

más portéka az, amit ő ott fön a piacon kínál és megint más, amivel itt a nép között házalni szokott.

És csalódnunk kellett akkor is, amikor erről a házalásról szóló terjedelmes beszámolóinktól vártunk eredményeket.

Pedig az egésznek súlypontja tulajdonképpen itt fekszik. Amíg a nemzetiségi korifeusok lába alatt a talaj teljesen kiművelve nem volt, amíg hátvéd gyanánt ott nem állott az a tömeg, amelyre hivatkozzanak, addig kétszínű játék volt egész működésük, mely az elbírálásra hivatott köröket is könnyen megtéveszthette. S az a körülmény, hogy most ők maguk látták elérkezettnek az időt a színvállásra, legvilágosabb bizonyítéka annak, hogy magukat, pártjukat a hadüzenetre s a fölveendő küzdelemre elég erőseknek hiszik. Tehát a nép — ugy hiszik — most már az ő hatalmukba került. Van bástya, van hátvéd és mindenek fölött van tömeg, amely nekik s szavuknak tekintélyt kölcsönöz.

Ennek ellensúlyozására legstürűbben most az a jelszó hallik: Eltörülni nyomban a nemzetiségi törvényt! Ugy gondolkoznak ugyanis, hogy ezen kézzelfogható támasz hijján az egész mozgalom majd magától megbénul. De akik tudják, hogy a nemzetiségi vezérek ma már nem elégszenek meg a törvény végrehajtásával s akik tudják, hogy a népek többit, ennél sokkal többit ígértek ők már, tehát hogy őket követelőzésükben ma sem befolyásolja semmiféle írott vagy nyomtatott betű, azok másképpen gondolkoznak. A nemzetiségi törvény ugyanis a mozgalmak első stádiumában lehetett alap, amely nekik némi létjogosultságot is kölcsönzött talán, lehetett szilárd pont, amelybe szükség

esetén bele kapaszkodtak, de ma: a dolgok nagyon is elfajult állapotában szük nekik a korlát, melyet az eléjük szab s ha mégis emlegetik, már csak suba, takaró gyanánt hozzák föl, messzebbmenő céljaik leplezésére. A törvény tehát, amely egykor tökéletes központja volt a kérdésnek, ebbeli jelentőségéből, fontosságából ma sokat veszített.

E megváltozott jelentősége dacára, mi is elengedhetlen és sürgős szükségnek tartjuk annak eltörlését, még pedig minél előbb, annál jobb, de mielőtt ez megtörténne, még valamit. Valamit, ami természeténél, veszedelmes jellegénél fogva sokkal sürgösebb megoldású kérdés, valamit, amivel a mozgalom talaját, támaszát: a népet megkerítették s ma hatalmukban tartják, amely nélkül a helyzet soha ilyen veszedelmes jellegű nem ölt s amelyre az egész baj visszavezethető: s ez a nemzetiségi sajtó.

Magában a törvényben, tárgyilagos értelmezés mellett, nincsen annyi csáb, annyi ígérlet, amennyivel a helyzetébe beletörődött népet elkapadni lehetett volna s még kevésbbé van benne varázs, ezrekre menő tömeg vágyainak fölkelésére.

Maga a törvény örökké a hivatott politikai körök ártatlan kérdése marad a nemzetiségi sajtó féktelen izgatása nélkül. Ez csinált először ennek propagandát s ennek alapján propagandát másnak sok másnak is.

Elképzelni is bajos a rombolás nagyságát, mit a nemzetiségi sajtótermékek a nép széles rétegeiben véghez vittek. Ennek kiváltsága volt arra, hogy a kockázat legkisebb veszedelme nélkül pellengérré állítson hivatalokat, állami intézményeket, törvényeket, alkotmányt; hogy az

KÜLÖNLEGESSÉGEK

Borsalino-kalapok, cipők, magánkötkök, ingekben stb.

dus választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában

Turócszentmártonban.

egyénnel is bármikor úgy bánhatik el, amint neki tetszik, tisztességében s becsületében gázolhat; sárba tiporhat minden tekintélyt; áttörhet minden korlátot, mit akár a törvény, akár pedig a társadalom erkölcsi fölfogása eddig szentnek tartott. Ez a folytonos piszkolódás az egyén, az intézmények, hivatalok, az állam ellen nem maradhatott eredmény nélkül. Annak romboló hatásával mindenki tisztában lehet, aki tudja, hogy a nép egyszerű lelke olyan megműveletlen talaj, amely minden beletévedt mag-nak, tehát a gaznak is helyet enged, sőt, amelyben éppen műveletlen természeténél fogva, az utóbbi biztosabban tövesedik meg. S ha meggondoljuk még, hogy ennek gondozása is a nemzetiségi érzésű papok és tanítók személyében olyan kezekbe volt le-téve eddig, akik ezt a helyzetet leg-alább is megtartani iparkodtak, — tisztán állhat előttünk az a lelki züllöttség, amely ma a szabadjára eresztett tót sajtó garázdálkodásának nyomában, az egész vonalon érvényesül. Hiszen az a lélek is, amely a megkönyezkedés első kísérleténél egész erk. fölháborodásával szembe is helyezkedett, a sokszor és sűrű egymásutánban megismételt kísértés-nek egykor mégis csak behódolni volt kénytelen. Es el lehet-e képzelni ezek után, hogy az így behódolt tömegnek milyen fogalmai lehetnek törvényeinkről, intézményeinkről, tö-rekvéseinkről és mindenről, mely a tót sajtó támadásának állandó cél-

tablájával szolgált.

Ennek a világitása mellett lát most a nép mindent, gondolat- és érzésvilága is ebben a körben mozog. A tót sajtó szellemében él, gondolkozik, érez és ami legveszélyesebb: *akar is!* Tudjuk, hogy mit jelent, ha ezekre menő fanatizált tömeg akarni kezd. Ebbe a feszült kedélyű, izgatott hangulatu s fölcsigázott reménységű tömegbe most a nemzetiségi törvény eltörlésével új csóvát dobni, legalább is nem tartjuk politikai tapintatnak. De ez magában különben sem vezet célhoz.

Előbb a nemzetiségi sajtót kell megrendszabályozni úgy, hogy az a magyar államról s minden intézményéről a köteles tisztelettel írjon s akkor, amikor a néptömegeknek mai komoly hangulata alább száll, — de csak akkor, gondolhatunk másra is.

A csehek Magyarországon.

Többször megemlékeztünk arról az öntudatos politikáról, melyet a csehek folytatnak Felsőmagyarországnak közgazdaságilag leendő meghódításáért. Megemlékeztünk eme törekvések igaz és egyedüli céljáról, mely vég-eredményben alig akarna egyebet effektuálni, mint a magyarországi tótság lassu elcsehesítését s ez annál is inkább könnyű feladatnak mutatkozik, mert egynéhány nagyszáju vezér, természetesen vizontszolgálatok fejében, kész eme törekvések propagálóinak minden erejéből kezére játsznai.

Csudálatos dolog, hogy azoknak az uraknak, kik künt a nép között s bent az országházban annyit prédikálnak az anyanyelv jogairól, egy szóval sem jut eszükbe tiltakozni a cseh testvérek eme törekvései

ellen, sőt mint a kottásra kényszerített tyukok, simogattatva a cseh zsurnalisztika által, maguk nyujtanak segédkezet a tót nyelv elarulásához, a tótság faji jellegének teljes kiforgatásához.

Prágában, Brünbben már kész programmok alapján készülnek a vértelen harchoz; lefo-lvasásokot, métingeket rendeznek annak érdekében s ezek lefo-lvasásával az itt elhang-zott beszédekkel teli körülük a világot s a tót nemzet vezérei közül egyetlen egynek sem jut eszébe tiltakozni e vakmerő pimasz-kodás ellen. Hallgatnak, mint a hal a vízben.

Hát hol van az anyanyelv jogaiért mind-untalan felszisszonó lelkiismeret? Hát elcsehe-síteni szabad a tótságot? Magyarra tenni nem? Hát mi különbség van a két törekvés között? Mi tudjuk! A vezér urak is tudják! Csakhogy azt nyíltan bevallani nem meré-szik!

A lassu elcsehesítés egyik programját egy prágai lap közölte, melyet érdekessége miatt itt közlünk:

— Ne ámítsuk magunkat. Az a nézet, hogy a tótok nemzetiségileg és művelődésileg hozzánk tartoznak, még nem él sem az intelligencia körében, még kevésbbé néptünk széles rétegeiben. Igaz, az újságok teli vannak közleményekkel tót dolgokról úgy, hogy azokról mindenki tudomást szerezhet, de ha újolag nem támadnak megint valami égbekiáltó erőszakokodások, akkor csakhamar megszűnik, eltűnik újságjaink hivatalos tót rovata.

Jóllehet be kell hatolnunk, követnünk kell ezt a csendes jeletet ott a Tátra törvében és teljes képet kell szereztünk az ottani gazdasági és művelődési viszonyokról és nem várni, míg új szenciós pörök, magyar választások, vagy kiontott vér magára vonja az egész világ figyelmét és bennünk rokonérzést és haragot kelt.

Hasonlóképen iskoláink, úgy az elemi, min a középiskola eddigelő nem oktatja elég hatásosan az ifjúságot, hogy a nemzet egy

T Á R C A.

Az a másik.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Irta: Kővér Irma.

Szaláncoy Andor még nem akasztotta egészen a szögére a lelkiismeretét és ha kissé fölörtült is a szép özveggyel, megmozdult a szívében egy hang, amely kemény szemrehányásokkal illette amiatt, hogy elhanyagolja feleségét egy másik asszony miatt, azt az asszonyt, akinek valaha egész menyországot ígért.

Csöndesen percegetté a tollat a hivatalban a fiatal bírő és az akták csimborasszója mögött kiemelkedett a mult.

Tán első éves jogász volt, mikor megismerkedett Lentay Mariskával és az első találkozás után egész férfias szilárdsággal tükélte el: „ez a leány lesz a feleségem vagy senki!“

Hat esztendeig járt Lentay ügyvéd házához és mint Jáson az ő arany gyapjájért, minden veszályl szembenézett Mariska bírhatóságért.

Mariska az az angyalarcu, búbajos lányka,

aki a földi paradicsomot testesítte meg előtte.

Hányszor elképzelte magában, mi lesz, ha majd kész ember válik belőle; ha fészket ver magának és édes páru beletelepíti szíve boldogságát. Micsoda élet lesz az? Az övé, kizárólag az övé lesz az a csodálatosan szép teremés, aki úgy tudott ránézni, oly édesen pittyegett a füllébe, mint a dalos madár.

Fázott és melege volt, ha arra a legnagyobb pillanatra gondolt, mikor elmondhatja: „Végre itt vagy, végre az anyém vagy!“

Es e pillanat elkövetkezett és Szaláncoy Andor határtalan boldog volt.

Kitartással, ernyedetlen szorgalommal váltotta ki ezt a boldogságot,

A fiatal bírő tollából egy hatalmas csüpp esett a fehér aktára. Gyorsan leitatta. Tekintete ismét a kibontott levélre esett. Ösztön-szerűleg a kezébe vette és tévetegeen futottak át szeméi a sorokon:

„Azt mondja: nem boldog, mert nincs, aki megértse és a meg nem értett szív szegényebb a nyomorék koldusnál . . . Aztán felém nyujtja kezét alamizsnáért . . . Ej, ej, barátom, én nagyon szegény vagyok arra, hogy filléreimet másokkal megosszam. De viszont szürnyen lágy szívem is ahhoz, hogy elker-

gessek egy koldust, aki kűszöbömre jön . . . Vigyázzon ne éljen vissza az én gyöngö szívemmel. Ma estére nem akartam senkit fogadni, egészen egyedül óhajtottam lenni, de mert oly szépen kért, pár percot nem tagadhatok meg öntől. A viszontlátásig!

Olga.“

Hát igen, tegnap este egy kemény családi jelenet után, Bardsókhöz ment a szokott kártya-partira; Lentayné is ott volt. Haza kísérté. Valami ostobaságokat feesegett neki, amiket már jó ideje fecseg, mióta a társaságban össze-összekertülnek, de ez a levél nem kis zavarba hozta.

Megnézte óráját. Délután öt óra volt.

Teringgetté, ma selogy se megy a munka. Legjobb volna, ha hazamenne. Ilyen korán? Korán? Pár év előtt sohase találta koránnak az időt, amikor haza szabadulhatott. És ma is vágyott haza, mint akit üznek-kergetnek és biztos menhelyet keres.

Biztos, nyugodt othont.

Hanem hát hej, de kevés asszony képes békés, nyugodt othont teremteni annak a szegény tüzött vadnak, aki az élet ezer ajabaja közt annyira sóvárog a békés családi tűzhely után.

negyede ott honol keleten a lengyelek és kisoroszok szomszédságában a magyarok uralma alatt. Már pedig elég alkalom kínálkozik erre a földrajzban, történelemben és természetrajzban!

Ennek a részbeni elidegenedésnek oka egy a történeti, mint politikai kifejlődés, kialakítás, melynek következtében hozzámentek a tótok a magyar államhoz. Ez nyelvi kérdés.

Erről a filológiai irodalmi problémáról akarunk itt rövidesen szólni. Mindenek előtt szükséges érvelnünk, hangsúlyoznunk, hogy a tótok nem beszélnek egységes nyelven, hanem egyes egymástól eléggé eltérő tájszólások fejlődtek ki, melyek közül a nyitrai már 60 évvel ezelőtti írói irodalmi nyelvvé volt emelve.

Arról van szó, vajjon megértjük-e minden tanulás nélkül a tót nyelvet beszédben és írásban és megfordítva megérti-e a tót a cseh szónokot, vagy a cseh könyvet. Kérdezzük meg azt az egyszerű prágai embert megértette-e Hlinka előadását. Minden esetre azt fogja felelni: „Itt-ott egy szót hozzágondoltam, de egészen végre az oly kedvesen világosan hangzott. És ugyanazt fogja mondani, ha a tót könyvet adták a kezébe: megszokja az egyes [sajátosságokat], sőt olvassa minden megérthetetlen nélkül, csak egyes szavak értelme homályos előtte.

A sajátos kiejtés, ragozás és hajtogatás nem képez semmi olyan akadályt, hogy meg ne értenék a tót nyelvet. Igazi és számtalán akadályok nincsenek. Az egyes tárgyak elnevezése, a szavaknak előttünk szokatlan kiejtése, az a néhány szó, amit a magyarból vettek, az nem képez akadályt. Hasonlóképpen megértjük a tót a mi germánizmusainkon. Különbözik is azt nem akarta és nem akarja senki, hogy a Tátra aljában prágai cseh nyelven beszéljenek az emberek. Ellenkezőleg, minket legnagyobb részt megragad a tót nyelv hangzatosságával és tetszik mindenkinek, főképpen énekekben. Ezen tényekből kifolyólag megvolna oldható a kínos cseh-tót kérdés.

Következőkép:

1. Semmit sem fordítani többől cseh nyelvre és megfordítva. Rá kell mutatni az ilyen kísérletezés abszurd voltára és elsősorban a „Národní Rada“ köteles öröködni az egyedül józan elv betartása fölött.

2. A tótoknak el kell hagyniok a tisztán tudományos próza kultiválását. Ez a népet nem érinti. Ha az intelligens tót valami tudományzokat akar tanulmányozni, bizonyosan a cseh irodalomhoz fordul s meghálálja neki, hogy ő is dolgozik számára. Azért a cseh akadémia pártfogolni tartoznék a tót talentumokat, hogy azok cseh nyelven dolgozhatnak országuk sajátos tárgyát földrajzilag, történelmileg, nyelvészetiileg. A Palkovicsok, Kollárok, Sarfikok idejének vissza kell térniük!!

3. A cseh és tót irodalmat közösen terjeszteni és pártfogolni kell. Hogy gondoljuk azt? Egész egyszerűen. A tótoknál mindig vannak talentumok, akik a költészetet és szépirodalmat művelni fogják. Ezeket a termékeket el kell sajátítanunk, azaz vennünk és olvasnunk kell azokat. Erre a célra természetesen jobban kell organizálni a könyvkereskedéseket, összekötve kisebb fiókkönyvkereskedésekkel, továbbá el kell látni a tót kiadásokat magyarzatokkal, megjegyzésekkel a cseh olvasóközönség számára. Továbbá köteleességünk a tót újságokat támogatnunk, melyek jelenleg egyedül művelő iskolája a népnek. De viszont a tótoknál is otthonosnak kell lennie a cseh könyvnek, cseh újságnak, főleg képes- és szaklapoknak.

Ha mindkét részen, úgy nálunk, mint a tótoknál meg lesz a jóakarát és kitartás és alkalmazkodni fogunk a fentemlített vezérlevekhez, akkor ez a század meghozná a szlávságnak és egész Európának azt a szerencsés fordulatot, mely után főleg mi sóvárogunk a múlt század második felétől.

*

Elhisszük cseh barátainknak, hogy sóvárogunk a tóttság után. De legyenek nyugod-

tak, ha a tót vezérekben nincs meg a kellő energia ezt a piszkos ajánlatot visszautasítani, majd meg lesz ez a magyar kormányban s megfogja ez védelmezni a tótok érdekeit a cseh tolokodás ellen.

Egyben gondoskodni fog arról is, hogy ezekről az alattomos üzérkedésekről, amelyekben a nép bóróról van szó, kellőleg tájékozassa azokat is, akiket elsősorban érdekel: a tót népet, a magyarországi tótokat.

Amerikából.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az ideérkezett magyar lapokból arról értesültem, hogy kínos fejtörést keltett ott mindenfelé a tót nemzetiségi párt két legújabb jelvényének, az éremnek és bélyegnek terjesztése. De ezekből a híradásokból arról is meg kellett győződnöm, hogy ebben a két dologban csak bizonyos tüntetési külsőséget látnak, minden komolyabb, vagy mondjuk mélyebb vonatkozás nélkül.

Pedig a dolog sokkal nagyobb jelentőségű, mint azt ott hiszik. Amit ott éremnek mondanak, az itten pénz, meghatározott értéket képviselő pénzdarab, amely az egyes körökben szinte a valuta jellegével bír, s amit ott értéktelen kis képnek hisznek, az itten sokat jelentő szimbólum, s mindkettő együtt ígéret a tót nemzet politikai életének jövő berendezésére.

E tekintetben különösen az érem bir különös fontossággal. Neve: nemzeti pénz. Füliratai: „Bůtške vagyok, hogy tót vagyok. — Azért ami tótágunkért — Tót Liga, — és Pavel Mudroň.“ S ennek alapján — sajátosságmódon — kezd ez a név itt lábrakapni, sőt bizonyos kultusszal veszik azt körül, mintegy jelezve, hogy ehhez a néhez akarnak kapcsolni minden vágyat, törekvést, mely mozgalmukat jellemzi.

Sőt a nép — az egyszerű munkásnép — politikai vezérének sokkal többet lát benne. Az ő szeme megszakta eddig, hogy pénzdarákokon csak monarchák, kormányzók képeit lássa; ez alapon nem volt nehéz elhitetni vele, hogy a már a közel jövőben kialakuló tót országnak előre elkészített pénze. És a nép így is bánik vele sok helyen. Látam embereket, akik szinte lázas sietséggel igyekeztek belőle minél többet beszerezni, amint mondták — beváltani.

Ezt a hitet mesterségesen terjesztik, hogy az érem kelendőségét biztosítsák. És majdnem így vagyunk a bélyeggel is. Sok, igen sok pénz, kincseket érő vagyon gyűlik így napról-napra, amelyről senki sem számol el, és nem fog elszámolni a nyilvánosság előtt soha. A nép megszarolásának tehát ez a legfrissebb módja. A melléje fűzött ígérekkel s a mesterségesen élesztett reményekkel ez uton még szerezhetnek valamit. Ugyan meddig? Amíg előbbi eseteihez hasonlóan a nép be nem látja, hogy a régi kufárhad újabb attackja volt ez csak vagyenkájja ellen. A fülvilágosítás egyébként itt is folyik, csak fájdalom — mindenhová el nem hat.

—i.—

Szalánczy Andor jóval korábban érkezett haza a szokott időnél. Ő tehetett róla, hogy még nagyobb felfordulást talált, mint rendszeren. A varrónó ott gépelt az ő szobájában, az alapon elnevelt három gyermek, kik különben is olyan zsinatot csináltak öreg éjszakáig, mint valami vad indiánok, részben a zongora tetején bukfenceltek, részben az apa terjedelmes irasztalából rögtönöztek afféle kisebb kalibert harcteret.

Ma minden meg volt nekik engedve, hogy ne zavarják a mamát a toalet próbálgatásában.

Mert toalet fölös számban készült ő nagysága részére, de ebből csak az utca, a jourok publikuma veszi ki a részét, ellenben az ura előtt olyan étvágyrontó köntösökben jelenik meg, amelyekben bizony a legjobb akarattal se fedezhető fel egykori ideálját.

— Jaj, de korán jöttél ma haza szívem!

— Előbb készülttem el a munkával.

— Igen ám, de most szörnyen utban vagy. Nem mennél el vacsoráig a kávéházba?

— Ha akarod.

— Megjegyzem, hogy ma csak 9 óra felé vacsorálunk, mert elkergettem a szakszót.

— Már ismét?

— Kifizettem egész havi bérért, mert másképp nem akart elmenni.

— De hiszen csak egy hete telt ki a hónapja.

— Sebaj; örvendek, hogy ki birtam tuszkolni. Vacsoránál majd elbeszélem, hogy mit követett el. Most eredj a kávéházba, lelkem.

És Szalánczy jámborul beadta a derekát. Sarkon fordult. Ment. Megszokta; hisz évek óta így megy ez! Vacsoránál majd cseléd ügyekkel fűszerezik az életet.

Elment. De másként is gondolta az ő családi életet; azt a szép páros életet, amely után évek során epedett.

Ment, de ma kivételesen nem a kávéházba. Rálépett arra a lejtőre, amelyre oly sok esetben az aszony kergeti az urát, hogy aztán egy tragikus jelenet alkalmából szemébe vágassza;

„Nyomorult, kedvesed van!”

Ment az otthonából kiűzött szerencsétlen, ahhoz a másikhoz, abban a reményben, hogy ott megtalálja, amit itt hiába keresett.

A gyermeknapok.

Mint a múlt évben, úgy ezidén is *Boldis* Ignácné, a helyi liga köztisztelőben álló elnöknője, karöltve dr. *Künsztler* Károlyné társelnöknővel, vette magára a gyermeknapok rendezését. És valóban, jobb kezekre alig bízhatták volna e sok fáradsággal, nagy körültekintéssel járó kényes feladatot; mert szó ami szó, ahol nem üres hivalkodás, hanem eredmények kérdéseket, arra a helyre, arra a feladatra csak az ő véghetetlen buzgalma, az ő töretlen odaadása, munkát és áldozatot nem kímélő egyénisége való.

Megmutatta már tavaly is, midőn kicsi és aránylag szegény községünk a játékonyság gyakorlásában, a gyermeknapok anyagi eredményét tekintve, talán tizedik helyre került, megelőzve az ország annyi nagy és gazdag városát. Ez a dicsőség, ez a nagyszerű eredmény egyedül az ő érdeme! Napokkal ezelőtt már bejárta a kereskedőket, rábeszélte őket, hogy vegyenek részt a gyermeknapok játékonysági akciójában. Az eredmény az volt, hogy vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, minden kereskedő kirakatába helyezte a liga felhívásait, tanujelölt annak, hogy a gyermeknapok anyagi eredményéből kész áldozni a leghumánusabb, legnemesebb célokra. Maga személyesen kérte fel azokat a hölgyeket, akiket április hó 2. és 3-án a gyűjtésnél leendő közreműködésre megnyerni óhajtott. Maga vezette a csinos sátor építését, maga személyesen őrködött egész nap a gyűjtés menete fölött, adakozásra buzdítva, lelkesítve a sátor előtt elhaladókat.

Csillförtökön már kora reggel készen állt a liga sátora, mely körül csakhamar mozgalmas élet keletkezett. Szép asszonyok, szép leányok esdő szava csengett ki a sátor alól, a játékonyság nevében adakozásra szólítva boldog, boldogtalant. Ki tudott volna ezeknek a szép szavaknak ellentállani?

Szívesen adta le forintjait a tehetős, örömmel áldozta a liga céljaira filléreit a szegény. Szóval, nem akadt senki, aki a nemes cél érdekében nagyon kérette volna magát.

Míg a hölgyek egyik része a sátorban őrködött, addig a másik része, főleg a leányok, valóságos sarcoló portyázást indítottak a járókélokra utcahosszat s foglyaikat csak bizonyos hadisarc megfizetése után eresztették ismét szabadon.

Tizenegy óra felé párosan vonultak el a helybeli állami polgári és kereskedelmi iskola növendékei a sátor előtt s kiki tehetségéhez mérten áldozott a liga céljaira.

Délután *Jakubovics* Leó elhozta grammofonját s ennek hangjaival csalta a járókélokat a sátorba, hol csak 6 óra után szűnt meg a sürgős-forgás, mikor is a hölgybizottság elvonult, hogy számba vegye az első napi gyűjtés eredményét.

Másnap, azaz április hó 3-án, dacára annak, hogy a társadalom legnagyobb része már megelőzőleg leróta kötelezettségeit, a sátor körüli érdeklődés alig csökkent, sőt tekintve a személyforgalmat, csak emelkedett.

Ezen nap délelőtt 11 órakor a polgári leányiskola növendékei járultak a gyűjtőpersely elé, leadván a szent célra megtakarított filléereiket.

*

A gyűjtésnél a következő hölgyek vettek részt: Április 2-án 8—9 óráig *Steiner* Samuné,

Patsch Irén, *Cohn* Etuska; 9—10-ig *Hudák* Endréné, *Kossuth* Anna, *Ferdinándy* Mariska; 10—11-ig *Boleman* Jánosné, *Teltsch* Gézáné, *Kertész* Ella; 11—12-ig *Soltész* Sándorné, *Józsa* Mihályné, *Balogh* Valéria; 12—1-ig dr. *Lax* Ernőné, *Zányi* J.-né, *Bindfeld* Ilonka; 1—2-ig *Velits* Antalné, *Borbély* Kálmáné, *Roll* Olga; 2—3-ig *Csepesányi* Sándorné, *Toppezer* Sándorné, *Cohn* Margit; 3—4-ig *Doctor* Tivadarné, *Andalits* Irma, *Künsztler* Irénke; 4—5-ig *Raisz* Béláné, *Boniczky* Ákosné, *Kossuth* Anna; 5—6-ig *Hodobayné*, *Lehoczky* Ilonka, *Zorkóczy* Hanna.

Április 3-án: 9—10-ig *Krupec* Józsefné, *Bráz* Béláné és *Fischer* Erna; 10—11-ig *Groszmann* Miksáné, *Demeter* Józsefné, ifj. *Honóczy* Sándorné; 11—12-ig dr. *Schindler* Arthurné, *Uruszkai* Aranka, *Záhureczky* Lujza; 12—1-ig *Strelinger* Henrikné, *Pekár* Margit, *Csermák* Duci; 1—2-ig *Erdődi* Györgyné, *Bálint* L.-né, *Cohn* Ibolyka; 2—3-ig *Petrás* Mihályné, *Roll* Anna; 3—4-ig *Okolicsányi* Béláné, *Uruszkai* Aranka, *Fábrý* Ilonka; 4—5-ig *Gyelán* Gyuláné, *Lőwy* Aranka és *Kossuth* Anna; 5—6-ig *Akantisz* Ödönne, *Granatér* Elza, *Kulfan* Anna.

*

A gyűjtés eredménye föltöltölte a legvéresebb reményeket. A gyűjtött összeg az első nap 420 koronát, a második nap eredménye pedig 304 koronát tett ki. A két nap együttes eredménye 724 korona. Áldja meg az isten úgy az adakozókat, mint azon hölgyeket, kik fáradozásaikkal ezt a szép eredményt biztosították.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel felkérjük a t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük március végével lejárt, sziveskedjenek aztmielőbb megújítani.

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, ezuttal is tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiadóhivatalunkba mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

A „*Felvidéki Híradó*“ előfizetési ára:

Égész évre — — — — — 8 kor.

Fél évre — — — — — 4 „

A kiadóhivatal.

SÓHAJ.

Irta: Endrődi Sándor.

*Oh mennyi gazdag, milyen sok cudarság
Pompázik s él köztünk büntetlenül —
Mig a mélységből felrontó igazság
Egy-egy győzelmet ül!*

*Oh mennyi könyvek, vérnek kell elhullni,
— Köny és vér szinte tengorré dagad —
Mig a világ a jóvendők nagy utján
Egy kis lépést halad!*

H I R E K.

Meghívó. A Fmke. Turócvármegyei Választmánya f. é. április hó 12-én délután 3 órakor Turócszentmártonban a vármegyeháza nagytermében tartja ez évi rendes közgyűlést, melyre a Választmány tagjait ez uton hívja meg az elnökség. A számadás, költségvetés és egyéb folyó ügyeken kívül, a közgyűlés egyik fontos tárgya az új ügyvezető alelnök megválasztása is lesz.

A megyés püspök bérmantja. Egy ízben említettük, hogy megyés püspökünk a folyó év május havában, a bérmálás szentségének kiosztása miatt hosszabb ideig fog vármegyénk területén tartózkodni. Eme bérmaut tervét a vett hivatalos értesítés alapján a következőkben közöljük: A püspök május 2-án délelben érkezik Ruttkára s ott 3-án végzi magasztos feladatát. Május 4-én Szucsányban, május 5-én Turócszentmártonban, május 6-án Nécspálon, 7-én Mőssőcön, 8-án Szentmihályon, 9-én Valcsán, 10-én Znióváralján, 11-én Vrickón, 12-én Tólpónán, 13-án Felsőszubnyán, végül május 14-én Szklenón részesíti hivoit a bérmálás szentségében. Vármegyénk alispánja már intézkedett, hogy megyés püspökünk mindentűt illendő fogadtatásban részesítsék s a rend fenntartásával a járási főszolgabírákat bizta meg.

Kinövezések. Vármegyénk főispánja dr. *Zathureczky* Miklós közigazgatási gyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé, *Hadz* Simon dr. és *Weinberger* Mór dr. kőorvosokat pedig tb. járási orvosokká nevezte ki.

Műkedvelői előadás az Országos Gyermekvédő Liga javára. Folyó évi április hó 11-én (szombaton) az Országos Gyermekvédő Liga javára turócszentmártoni műkedvelőink hangversenyt és színelőadást rendeznek, a melyre a rendezőség ezuton is meghívja a t. közönséget. Az előadásra ugyan meghívókat is küldenek szét, azonban ha valaki tévedésből meghívót nem kapna, a rendezőség kijelenti, hogy az előadásnak az Országos Gyermekvédő Liga minden barátja szívesen látott vendége. A rendezőség csak annyi jegyet ad ki, ahány személy a teremben kényelmesen elfér. A számozott ülőhelyekről szóló jegyek folyó évi április hó 6-ika reggel 8 órától kezdve Moskóczy Ferencné könyvkereskedésében előre válthatók. Az előadás műsora a következő lesz: 1. Mendelssohn: Nászinduló a „Szentivánéji Álomból“. Előadja a zenekar. 2. a) Raff: Tarantella, b) Weber: Felhívás táncra, zongorán 4 kézre előadja: Andalits Irma és Boldis Ignác. 3. Moszkovszki: Spanyoltáncok. Előadja a zenekar. 4. a) Loewe: Az óra, b) Magyar népdalok, ének zongorakísérettel, előadja Fischer Irén. 5. Offenbach: Intermezzo a „Hoffmann meséi“-ből. Előadja a zenekar. 6. Megjött a papa. Vigjáték 1 felvonásban, Erdélyi Zoltántól. Személyek: A papa — Wunder József, Pali — dr. Boldis Dezső, Rózsika — Kossuth Anna, Búza — Dugovich Duci. (Rendező dr. Boldis Dezső.) 7. Az oroszánbőr. Vigjáték 1 felvonásban, Erdélyi Zoltántól. Személyek: Jávoroka Tóbiás számtiszt — dr. Rakovszky Iván, Máli, a felesége — Andalits Irma, Piroska, leányuk Cohn Margit, Rideg Mátyás, írodaségdtiszt — Krompaszky Ede, Cseresnye Ivor, végre-hajtó — Gaál József. (Rendező dr. Rakovszky Iván.) — Kezdete pontban fél 8 órakor.

Helyárak: számozott ülőhely az 1., 2., 3. sorban 2 korona, a 4., 5., 6. sorban 1 korona 30 fillér, a többi sorokban 1 korona. Diákjegy 40 fillér.

A Fmke központi igazgatóválasztmány. Nyitra városában, 1908. április hó 8-án d. u. 2 és fél órakor a vármegyei közgyűlési termében évnegyedes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: I. Az elnökösi időszak jelentése. 1. Elhunyt és új tagok. 2. Az egyesületi óvodák ügye. (A privigei óvó. A námesztói óvó. A kovari óvó. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter és az egyesület óvói. Új óvó állítása. Válasz dr. Pazár Zoltán kérdésére. Az óvógondnokságok jelentései az óvók látogatóságáról.) 3. A tanítói jutalmazások ügyében beérkezett előterjesztések. 4. Az egyesület anyagi ügyei. 5. A nyitrai kulturpalota ügye. 6. A Tulipán Szövetség és Magyar védőegyesület indítványa egy nemzeti vásár rendezése ügyében. 7. Az Országos Közművelődési Tanács ügye. 8. A fegyelmi bizottság megválasztása. 9. Az egyesületi könyvtárak és a könyvtári bizottság kiegészítése. 10. A Sumbery-hagyaték ügye. 11. A központi iroda és könyvtár fűtése és világitása. II. A Hazafias Olvasmányokat Terjesztő Egyesület leírásának segély iránt. III. A víznyompezserényi ifjúsági leányegyesület kérvénye anyagi támogatás iránt. IV. A nyitrai szomborokrúti Polgári Olvasókör kérvénye egy népkönyvtár adományozása iránt. V. Esetleges indítványok és kérdések.

Uj tolmács. Kossuth Márton nyugalmazott járásbírói irnok a múlt héten a beszercebányai törvényszék vizsgáló bizottsága előtt a szokásos tolmács vizsgálati sikerességet elvért, a töröcszentmártoni járásbírói területre tolmácsá neveztetett ki. Az új tolmács hivatalos funkcióját már meg is kezdte.

Jótekmecélú előadás. A helybeli polgári leányiskola II. osztályának növendékei, az elmúlt héten jótekmecélú szavalló előadást rendeztek saját körükben, mely előadás anyagi eredményét, 12 koronát, a gyermek ligának ajándékozták.

Nyakszirtmerovedés. Blachó Milán szucsányi lakos, a nyakszirtmerovedés súlyos tünetei közt betegedett meg a múlt héten. A beteg kezelő orvosa Lacz Ernő dr., a veszedelmes betegség összes tüneteit konstataulta a betegnél, kit azonban mégis sikertelt megmenteni az életnek. Mint halljuk, a beteg teljes gyógyulást hagyta el az ágyat.

Betűró olgánybánda. Linksz József volt szklabinjai bérlő, jelenleg töröcszentmártoni lakos, a múlt héten kintjárt Szklabinján meglopedve konstataulta, hogy szeszifőzőjének falát áttörték s az értékebb gépszereket ellopták. A károsult rögtön jelentést tett a csendőrségnek, kik a tolvajokat már ki is kutatták Laczkó Antal és nyolc társa személyében. A betűrés lopásról jelentés tételét az ügyészségnek is.

A betegsegélyző pénztár bajai. Emilitették, hogy a vármegyei orvosszövetség és a helybeli betegsegélyző pénztár közt, a kezelési díjtételek miatt háboru ütött ki. Az ellentétek azonban akkép simítottak el, hogy a betegsegélyző pénztár és az orvosi szövetség három-három teljhatalmu megbizottja megegyezésre jutott akkép, hogy az orvosszövetség feltételeit elfogadta. Most azonban, hogy kivitelre került a sor, a betegsegélyző pénztár kijelentette, hogy azok,

akik ekkép megegyeztek, nem voltak a pénztár megbizottjai, s így őt a létrejött egység nem köti. Ezen a perfidian az orvosszövetség annyira felháborodott, hogy tagjai rögtön lemondtak a pénztárnál viselt állásairól s folyó hó 2-től kezdve csak egy korona minimális tétel mellett kezelik a betegsegélyző pénztár tagjait.

Pánzláv tüntetés. Polágh Ignác pánzláv vezér a tavasszal a szokolistákkal együtt került haza Amerikából. Alig melegegett meg itthon, hozzálatott a pánzláv eszmék terjesztéséhez. Beutazta az egész Felvidéket és mindenütt izgató beszédeket mondott a magyarság ellen. E miatt sokszor meggyűllt a baja a hatóságokkal, többször le is tartóztatták és az egyes községekbe kiutasították. Egy pánzláv lapban irt cikke miatt a pozsonyi törvényszék három hónapi államfogházra ítélte. Büntetését a váci államfogházban ülte le, ahonnan a múlt hétfőn szabadult ki. Vácra Magasfalu községre utazott, amelynek tót népet érkezéséről már előre értesítették. A falu határában ötszáz főnyi tömeg várta Polághot zenezóval. Nagy lelkesedéssel kísérte a tömeg a községre, miközben a senekar tót nemzeti dalokat játszott, a tömeg pedig a magyarokat szidalmazta. A fűzszolgabíró utasítására a csendőrség a tüntetést rendezőt letartoztatta. Többek ellen büntetést földiesőítése miatt bünvádi eljárást indítottak. A községre mutatkozó nyugtalanság miatt a fűzszolgabíró a csendőrséget jelentékenyen szaporította.

Tolvaj olgányó. Janik János krpelláni lakos, a múlt hó 31-én arra a nem épen kellemes meglepetésre ébredt, hogy élskamráját valaki teljesen kifosztotta. A meglópt ember jelentése folytán kutatni kezdett a csendőrség s a tolvaj Facsna Anna nevelőci cigány nő személyében kézre is keritette. Az elloptott holmik azonban nem kerültek meg, mert amint értesültünk, a cigány nő a lopást követő napon nagy zsurt adott a környékbeli cigányok részére. E könnyelmű tett vezette a csendőroket a tolvaj nyomába.

Kárvalott munkások. Krausz Ferenc és Brüll Péter turáni gőzfűrészi munkások ladáját Ferenck János és Ferenck Ignác, midőn azok a munkában voltak, felfeszítették és az összes értékes holmijaikat elemelték. A tolvajokat feljelentették az illetékes hatóságnál.

Angol és francia nyelvmesternő érkezett városunkba. Tanulni óhajtok jelentkezhetnek Moskóczi Ferenccé könyvkereskedésében, hol a közelebbi feltételek is magduthatók.

Tót irodalmi társulatok. A nemzetiségi sajtó azzal kiabálja tele a világot, hogy a magyarság elnyomja a tótok kulturális életét, elannyira, hogy e téren már élejtsem sem adhatnak magukról. Ennek éppen ellenkezője igaz, mert a tótok aránylag elég élénk irodalmi életet folytatnak, amelyet a magyar állam nemhogy akadályozna, hanem azt is eltűri, hogy ennek az irodalmi életnek erős magyarellesenes tendenciája van. Mily valótlanok a nemzetiségek vádaskodásai, arra nézve bizonyossággal szolgál két tót irodalmi egyesületnek a Könyvnyomdai részvény, valamint a Könyvelárusító és kiadó társulatoknak Turöcszentmártonban közelebb volt közgyűlése. A Könyvnyomdai részvény társulat évi jelentéséből kitétnik, hogy az 1907-ben 46,634 korona 58 fillér bevételét ért el, 1906-ban 33,425 korona 52 fillért s így az emelkedés

13,209 kor. 06 fillér. A múlt évben 21,915 kor. 05 fillér áru könyvet adtak el, 1906-ban 13,398 kor. 30 fillér árut s így az emelkedés 8516 kor. 73 fillér. A tiszta jövedelmet a fölmerült költségek beszámításával, ekként osztották el: 938 részvényre, 5-5 koronájával, 4690 korona osztalékot fizettek ki, a jövő évre pedig átmegegy 253 kor. 37 fillér. — A részvénytársaság közgyűlésén elhatározták a Könyvelárusító és kiadó egyesülettel való egyesülést. A részvénytársaság, a létrejött kölcsönös megegyezés értelmében, átveszi a Könyvelárusító és kiadó társulat összes aktívait. A Könyvelárusító és kiadó társulat igazgatója, Capko József jelentette, hogy a társulat vagyona 1907. végén 18,000 korona volt. 1905-ben még csupán 6033 korona, 1907-ben már 21,915 korona ára könyvet adtak el. A multhoz képest, mondja a jelentés, annyira javultak, kivált a könyvkiadás viszonyai, hogy szinte megszüntették a társulat létrehozásának okait. A közgyűlés végül köszönetet szavazott a társulat vezetőségének. A Nádoré Noviny vezérkékkelben foglalkozik a két, most már egyesített irodalmi társaság közgyűléssel s kénytelen megjegyezni, hogy az irodalmi téren a tótág szabadságot élvez, ami különösen abból kitétnik, hogy a két társulat bevételei rohamosan emelkednek, ez pedig elnyomás esetében nem volna lehetséges.

Kitünő anyagokból készült
olcsó sírkövek
kaphatók
STEINER LAJOS
Árúnyökösgében
Turöcszentmárton.
Javitások és elévült sírkövekről kikjavitatnak!
Levélbeli megívérsra jövök!

ISKOLAI ÜGYEK.
Pályázati hirdetés. A znióváraljai állami tanítóképző-intézet első osztályába — melyben 5 teljes, 8 félsegélyes, 1 fizetéses bennlakó és 18 bejáró hely töltendő be — folyamodhatnak, felekezeti különbség nélkül, azon ép testű, egészséges növendékek, kik a gimnázium, reáliskola és polgári iskola négy alsó osztályát, vagy legalább a felső népiskolát sikeresen elvégeztek s 14-ik életévüket már betöltötték, de 18 évnél nem idősebbek. A kérvények az intézet igazgató-tanácsához címzendők és saját tanfelügyelőségük útján május 31-ig alóliirt igazgatóságok küldendők. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz a következő okmányok csatolandók: 1. Iskolai bizonyítvány. Azoknak, kik a kérvény benyújtásának idején az előirt osztályokat még nem végezték be, megengedtetik, hogy az előző osztályban nyert bizonyítványaik csatolhassák, mely esetben azonban tanodalatgatási bizonyítványok melléklendők s a tanév végével a szabályszerű iskolai bizonyítványok alóliirt igazgatóságának azonnal

be mutatandók. 2. Születési bizonyítvány arról, hogy a folyamodó a megkövetelt 14. életévet betöltötte s a 18. évet még meg nem haladta. 3. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban nem szenved, amely őt a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályozná. 4. Hiteles községi bizonyítvány a szülői vagyon állapota, részletesen bemutatva a szülői ingatlan birtoka, üzletük, iparuk, hivataluk vagy szolgálatuk után járó jüvedelmük, esetleg a folyamodó magánvagyonára. 5. Hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról s arról, hogy közülük hány van szülői gondozás alatt s mily mértékű neveltetési költséggel terheli az még a családfenntartót.

KÖZGAZDASÁG.

A hóhiány okozta károk.

Közi: Matuskovich Mátyas.

IV.

A felültrágyázást eszközölhetjük trágyalével, vagy pedig chilisalétrómmal.

A rendszeresen jól kezelt trágyánál nem jut trágyalé a felültrágyázásra, az olyan gazdaságokban, hol egész télen száraz takarmányokat tartják a jószágot. Szeszgyári gazdaságokban, hol nagy mennyiségű burgonya, vagy pedig tengeri moslékot etetünk a marhával, ott a felültrágyázásra is jut elegendő trágyalé.

Olyan vizenyős takarmányok mint a moslék, higgá teszik a bélsárt, mely nem képes felszívni azt a nagy mennyiségű trágyalévet, melyet az állat elváltat és fennemlített vizenyős takarmányok etetése mellett.

Trágyalével felültrágyázhatjuk a sovány s a trágyaerőben lévő talajon vetetteket egyaránt, míg chilisalétrómmal kizárólag a jó talajon lévőket. Utóbbinak okát a későbbiekben fogjuk megtalálni.

Ami gazdaságokban, hol a trágyakezelés rendszeresen végeztetik s e mellett teljesen száraz takarmányozásban részesül a jószág — tehát trágyaléfűlösleg nincsen — ott chilisalétrómmal eszközöljük a felültrágyázást, mert ez a leggyorsabban oldódó nitrogént tartalmazó műtrágya. A chilisalétrómmal mint fejtápanyag számos okoszerű gazdaságban sikeresen alkalmaztatik. Kat. holdanként elsőrandó belőle 50—60 kg. fejtápanyagként.

Tanácsos a chilisalétrómmal két részletben elszórni, mert ha egyszerre szóratik el, sok esetben közvetlenül a gabona szárbaindulása előtt megdőlést okoz. Az első részletet szórjuk el a hengerezés előtt néhány nappal, hogy a bűtykökből nővő gyökérek friss kész tápanyagokat találjanak s így a megbokrosodása elmozdítassák, a másik részletet hintjük el a bokrosodás után, hogy elősegítsük a szárbaindulását. Ha két részletben eszközöljük az elszórást, úgy egyszerre 25—30 kg. szórando el. Ilyen csekély mennyiséget azonban igen nehéz egyenletesen elszórni, miért is ajánlatos vízhoráta apró száraz homokkal vagy száraz fűrészpórral keverni a chilisalétrómmal, mivel nagyobb tömeget könnyebb egyenletesen elszórni.

A chilisalétrómnak kizárólag trágyaerőben dus talajokon van jelentősége, mint fejtápanyag.

Ha a talaj már ősszel a vetés előtt nem volt kellőképen előkészítve és jó trágyaerőbe hozva, úgy a legnagyobb hibát követjük el, ha chilisalétrómmal alkalmazunk fejtápanyagot, mert nemcsak hogy kielégítő termést nem kapunk, hanem tönkre tesszük azt is ami megvan s ezenkívül talajunkat is oly silányra változtatjuk, hogy azon a következő esztendőben termést egyáltalában nem remélhetünk. Oka ennek az, hogy a chilisalétrómmal talajra nagy tápoldó hatással bír. Feloldja a silány talaj azon tápanyagait is, melyekre a növénynek később lenne szüksége. Eleinte tehát szépen erősödni fog a vetés, de hirtelen elfogyaszta a sovány talaj tápanyagait, későbbi növekedéshez nem marad semmi tápanyag. A vetés sokszor még mielőtt megkötödné a magot, ellankad, elsárgul s végül éhenpusztul.

Ismételten figyelmeztetem a t. gazdaközönseget, hogy ha az őszi vetések felségelyezésére a trágyalé chilisalétrómmal pótolják úgy ezt kizárólag jó termőerőben lévő talajokon tegyék.

Az őszi gabonavetésekön kívül gyakran gárosodnak a tél folyamán a takarmánynövények, lucerna, lóhere s néha a nyulzapuka. Ezeknél is a gyökérzet szenved, bár nem oly nagy mértékben, mint a gabonaműveknél, mert gyökérzetük aránytalanul erősebb. A lucerna gyökere sokszor 25—30 milliméter vastag, sőt ennél is erősebb, mint azt számos mesterségesen mosott gyökér bizonyítja. Az említett vastag gyökérzet sokkal jobban ellentáll a fagynak, miért is inkább a gyökérnyak és gyökérfej szenved kárt, amennyiben ha ezek elfagynak, tönkremén a növény sarjadzó képessége s nem nevel szárat és levélezetet.

Az említett takarmányoknál úgy védekezünk a fagykárok ellen, hogy már ősszel, mielőtt beállnak a korai fagyok, vékony réteg gyommentes, szalmás istállótrágyát teregetünk rájuk. Ezen takaró részint megvédi a heréket az elfagyástól, részint fejtágyalul szolgál nekik a szalmás trágyáról lemosott ürülék.

A tavaszi boronálás alkalmával a korhadatlan szalmát összegyűjtjük és elvisszük a herefűvesről, hogy a növények növekedését, később pedig a kaszálást ne gátolja és a takarmány közre ne keveredjék s annak izletességét ne rontsa. Ezen védekezési módot teljes sikerrel alkalmazzák igen sok kis gazdaságban. Nagyobb gazdaságokban ezen eljárás nem valószínű meg. Ott az egyedüli védekeszköz a sürűbb vetés és a jó, egészséges, csirázó képességet illetőleg kifogástalan mag vetése. Számolnunk kell úgy is azzal, hogy a kikelő növényeknek néhány százaléka kifagy, de mindamellett marad elegendő növényke, mely meghozza a normális termést. Ha az ilyen sürű vetés tökéletesen kikel s jól áttelel, úgy nem lehet azt azon módon meghagyni, hanem a szükséghez képest a tavaszi fogasolás alkalmával ki kell fogasoltatni a fűlösleges növényeket. Ha ezen ritkítást tökéletesen eszközöljük, úgy teljesen egyenletes lesz here fűvesünk s nem kell tartanunk attól, hogy sürű lesz a here és még a virágzás előtt rothadásnak indul a szár alsó része, ami igen gyakori eset a mi csapadékú vidékünkön a sürűn vetett takarmányoknál. A fogasolást azonban nem szabad a túlságig vinni, mert úgy semmit

sem nyertünk a sürűbb vetéssel, amennyiben ha sok növénykét téptnk ki a fogással, ritka lesz a herefűves, csekély lesz a termés.

(Folytatása következik.)

Tenyészállatkiallítási díjak a földművelésügyi m. kir. miniszter Turócvármegye területére 800 koronát engedélyezett.

Gazdasági előadást tartott Csanddy Béla tanítóképző intézeti gazdasági tanár Tarnón a földművelésről. Számos gazda hallgatta a tanulságos előadást. A magyarul nem tudó közönségnek Irányi Károly áll. tanító olvasta föl ugyanazt tót nyelven.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Títus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Haltenberger Béla
Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárainak képviselője:
Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

Faarverési hirdetmény.

Kovács János és társai kislalvi (Turócm.) lakosok 1908. évi április hó 12-én d. u. 1/4 órakor Kislalu községhezánál tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen, esetleg szabadkézből is, eladják a dubovoi (Turócmegye) határban 450. sz. tjkvben foglalt s tulajdonukat képező 16 kat. hold 753 □-öl kiterjedésű erdőterületen találtató, tővön álló s 12 cm-től felfelé kijelölt 7793 drb. luc-s jegenyefenyőnek fatömegét.

Kikialtási ár 35.819 korona.
Bánatpénz 10 %.

Részletesebb feltételek a stubnyafürdői körjegyzőnél megtudhatók.

Kisfalván, 1908. március 27.

Kovács János és társai.

KÖHÖGÉS.

A ki

egészségét szereti meg is óvja. 5245 hit. bizonylattanuskodik arról, hogy

a **KAISER**-féle

mellkaramella 3 fenyővel kitűnő hatása, orvosilag kipróbálva. **Köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, gégekatarrus, hörg- és gőrcshurut** esetén. Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér. Kapható **Burda János** özvegyénél Szucsányban.

1279/140 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Körmöcbánya sz. kir. főbányavárosban fekvő m. kir. erdőgondnoki lak-épület átalakítása és kibővítésével kapcsolatos építkezési összes munkák és szállítások teljesítésére az alulírott m. kir. erdőhivatal nyilvános verseny-tárgyalást hirdet.

1. A verseny tárgyaláson résztvehetnek mindazok a hazai iparosok és vállalkozók, kiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

2. Az ajánlat a pályázat tárgyát képező összes munkákra csak együttesen írásban tehető.

3. Az ajánlattevők tartoznak egységeikait s az ezek alapján kiszámított vállalati végösszeget zárt írásbeli ajánlatukba és az ajánlati költségvetésbe beírni, megjegyezvén, hogy e célra csakis a körmöcbányai m. kir. erdőgondnokságtól beszerzendő ajánlat és ajánlati költségvetés űrlapok használhatók.

4. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt borítékba helyezett ajánlatok legkésőbb 1908. évi április hó 28-án d. e. 12 óráig a körmöcbányai m. kir. erdőgondnoksághoz (Körmöcbánya, Bars megye) nyújtandók be.

5. A 2000 (kettőezer) koronában megállapított bántpénz a jelen hirdetmény számára való hivatkozással a zsarnócai m. kir. erdőhivatalnál, vagy bármely más állami pénztárnál (kir. adóhivatal) teendő e és a letéti nyugta az ajánlatához csatolandó.

6. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes vállalati feltételek, a szerződés tervezete, az építési és jóváhagyott tervek, az előállított építési anyagok kimutatása, az ajánlati minta és ajánlati költségvetés, a körmöcbányai m. kir. erdőgondnokságnál tíz (10) koronáért ez évi április hó 10-től kezdve beszerezhetők, esetleg az iratok és rajzok a vállalkozó vagy megbízottja által saját költségén uyanott lemosolhatók.

Zsarnóca, 1908. március 30.

M. kir. erdőhivatal.

Az Universum-krém HANSI véd-jegyvel

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőrét finomná és puhává teszi, kiűtést és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testrészt e krémmel bedörzsölné. Hatása kellemes. Számátalan levél így szól: „Hálás köszönet a korszakalkotó találmányért, égési seibeim néhány nap alatt teljesen elmúltak.“ „Küldjön újabb 10 tubust barátaim részére, hatása belső bajoknál valóban páratlan.“ „A minta-tubust legjobb eredménnyel használtam régi sebem ellen, kérek utánvételt még 10 darabot.“ Így érkeznek az elismerő sorok. Az Universum-krémnek tehát egy háztartásban sem szabad hiányozni.

Főraktár:

Chemisches Laboratorium,

Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.

ÁRA 1 KORONA.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek. WIEN XXe.
Levegővel magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZENHALAL
ára 70 fillér.
A legjobb és legértékesebb előkészítés az
ERŐ SÓSBORSZESZ
Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyészeti és biológiai laboratórium.
GYÖR, BANGS-UT.

Csemege-konzervek
BARTA-éle az előkínáltnál sokkal jobb, ízletesebb, egészségesebb, könnyű emésztésű, nem hűvel, nem romlik el, leginkább a gyermekek számára alkalmas, a legújabb élelmiszer-technika alapján előkészítve és csomagolva.
BÉLHURUT
Gyógyító, megelőző és megelőző gyógyszer, kapható gyógyszerboltokban, a legújabb élelmiszer-technika alapján előkészítve és csomagolva.
Felkai Konzervgyár, Barta József
Pécs (Magyarország) - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEBÉNY, ÉTVAGYTANÁRSÁG, IDEGESSÉG
Gyógyítására a legkiválóbb hatású a **KRESHER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül hatékony és erős. Csak a vér.
Egy üveg ára 250 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerboltokban.
Postán kapható: **KORONA-GYÓGYSZERÉRTÉK** Budapest, Kálvária-út.

PLATSCHEK VILMOS
ellenem legelőször, legszelídebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).
RIVOLI
Műtárgyszékek és testápoló eszközök.
BUDAPEST, VII., BAKÁNYI-ÚT 30.
Készítenek csak elsőrendű műanyagokból kiválóan funkcionális, egyszerű és aljástestűeket. Műanyagok, szelvények, hárszörny, térsz. ártáskészítés. Széles, ígypétek, stb. apró övegtárgyakkal. Porcelánba épített műanyagok stb. tövekre stb. Mirel köldök ingyen és bérmentve árjegyzéket!

DIGESTOL GLÜCK
a legelőkeltebb emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postán szállítja **FÉHER GALAMB** Gyógyszerárúháza
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93
Kapható minden gyógyszerárúháza drogériában.

Kiegészítő haladás!
FICHTENIN
A legújabb, szabaddisznak előkészítve, mely mindenképpen főgőz a lakásban és egy, mind mindenképpen főgőz, vége és levetéssel is egybe kerül és rendszeresen hátrahagyó állapotokba és az új porított anyagot megőrzi.
Legújabbabb védelem anyagok és darabok ellen.
Használati utasítás minden valódi útjára mellett készítenek a helyes eredményt.
Veszélytelenül Magyarországon kapható:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-ut. 36. - Telefon 21-61.

BOGDÁNY
szerencsése páratlan.
Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyjelölt r.-l.-nál
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
5 nap alatt hatékony hat. - - - Tíznapos K 120 - - -
Dr. KOVÁCS gyógyszerárúháza
Budapest, Gábor-utca 17.
„Feltétlenül” ingyen.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha!
Naponta rene-estély!

Ha fáj a feje használjon azonnal Beretväs - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 30 fillér. - Minden gyógyszerárúháza és drogériában kapható.
Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerárúháza
BUDAPEST, VÁZSI-KÖRUT 18. sz.
Ingyen postai szállítással 3 doboz rendeléssel.

Dr. KOVÁCS J.
hemoptizál rendelő-intézet
1888 betegségeiben szenvedők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

PARIS SÁJLÓDÁ
Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 120 k-fti helyiségek, káncsok, fürdő és szellőztetőgépek. Fővárosi közlekedés, átjárás. Világos vendégszállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

KATZER
szórakozási célú rendezvények és szórakozás célú rendezvények.
Első és legnagyobb mulatóhely ezen vidék részén.

164/1908. sz.

Wix Miksa

Házer- és csomagekereskedés
Turócszentmárton.

Francoia és magyar
cognac és pezsgő, asz-
tali borok, likőrök stb.
nagy raktára.

Üvegezési vállalat!

Faarverési hirdetmény.

A Knyazsa községi volt urbéres birtokos-
ság 1908. évi április hó 24-én délután
3 órakor a birtokosság elnökének házánál
tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen
eladja a tulajdonát képező erdőnek a 105975.
1/A—2. 1907. sz. F. M. rendelettel kihaszná-
lásra engedélyezett 202-18 k. h. kiterjedésű,
rendkívüli fahasználati területen tövön álló
33604 drb lucfenyőnek 11238-70 tm.³ mü-
és 3806-98 tm.³ tűzifa és kéregre, valamint
16543 drb jegenyefenyőnek 8706-24 tm.³ mü-
és 1814-38 tm.³ tűzifára becsült fatömegét.
Kikiáltási ár 126248-82 korona. Kiszállítási
határidő: bezárólag 1914. évi március 1-ig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe:
a) ha a hirdetményben kitűzött óra előtt
nyújtanak be; b) ha tisztán kivethető szár-
jegyekkel s egyszersmind befűkkel is kiírva
tartalmazzák a megajánlott összeget; c) ha
az ajánlat szövege, valamint annak borítéka
kívül az értékesítés tárgyát képező haszon-
vétel megjelölését szösz szerint tartalmazza, ugy
amint az a hirdetményben foglaltatik; d) ha
lepecsételve és ivenkint 1 koronás bélyeggel
ellátva adatnak be; e) ha tartalmazzák azt a
nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és
szerződési feltételeket ismeri és azoknak
magát teljesen aláveti; f) ha bánatpénzképen
12630 koronát tartalmaznak; g) ha úgy
vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlat-
tevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás)
világosan kiolvasható; és h) ha a boríték
kívül „Ajánlat a Knyazsa jvölt urbéres bir-
tokosság 1908/1914. évi rendkívüli vágásá-
ból eladandó fakészletre” felírással van ellátva.
Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak
el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat
benyújtójára azonnal, eladóra azonban csak
az illetékes hatóság jóváhagyása után válik
kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltéte-
lek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal-
nál, az annak alárendelt alsókubini m. kir.
járási erdőgondnokságnál és a birtokosság
elnökénél tekinthetők meg naponta 11—12
óra között.

Alsókubini, 1908. évi március hó 28-án.

M. kir. járási erdőgondnokság.

HÉDA B.

Házer- és csomagekereskedés
Turócszentmárton.

Herküles sör, legfinomabb aradi
borok, likőrök és rumok.
Mindenféle déli gyümölcsök.

339/908. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turócszentmártoni kir. járásbíróóság mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Szvrcsek János és társának Valaskovics
Andrásné sz. Chorváth Anna és társai elleni
közösség megszüntetése iránti végrehajtási
ügyében a besztercebányai kir. törvényszék
területköréhez tartozó turócszentmártoni kir.
járásbíróóság területén Bella községben fekvő
a bellai 140. sz. tjkvben A. I. 1—3. sor
289., 288. és 291. hrszám alatt felvett s
Szvrcsek György, Szvrcsek János, kiskoru
Szvrcsek József és Valaskovics Andrásné sz.
Chorváth Anna nevére irt ingatlanokra
1600 koronában megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte és hogy a fentebb
megjelölt ingatlanság az 1908. évi április
hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Bella
községben a községházában megtartandó
nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is
el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lanság kikiáltási árának 10 %-át készpénz-
ben vagy óvadékképes értékpapírban a kikül-
dött kezéhez leteni.

A kir. jbróság mint tkvi hatóság.

Turócszentmártonban, 1908. február 22.

Petrás, kir. albiró.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy részének bizonyult háziismer, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szemet
bizonyít kőrárványok, sebzések és meghűle-
sek, bőrdörzsölésépen használva.

Figyelemstetés. Silány hamisítványok
miatt bevitelkor óvatossal legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben
K—80, K1.40 és K2— és úgyzóval min-
den gyógyszerárba kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerárba az „Araay oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi széküldés.

Turócsvármegyei raktár: Schönleith Viktor gyógy-
szerésznél Zlínóváralján — és Toperczer Sándor
gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

NOXIN

A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalm.
KULCSCSLA

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A legjobb
szépitőszert!
Hölgyek részére
nélkülözhetetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására

legkitünőbb és legbiztosabb vegytiszta, sem higányt, sem
ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, zsirmentes készítmény a

FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszert
és más minden bőrbajt, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és
tüdévé teszi. Ara: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Margit
hölgyor (3-féle színben) 1-20 korona, Margit szappan 70 fillér,
Margit fogpép 1 korona, Margit arcviz 1 korona.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beklődése után küldi
a készítő: FÖLDES RELEMEN gyógyszerész, Arad.

Kapható Turócszentmártonban: Toperczer Sándor,
Körmöcbányán: Gazdik János gyógyszerészeknél.

Csodás, gyors
és biztos hatása!
Törv. védve!
Óvakodjunk
utánzatoktól!